

**Regulamin organizowania
wycieczek i wyjść szkolnych
w Szkole Podstawowej nr 403
im. Powstańców Warszawy
w Warszawie**

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (Dz. U. z 2018 r., poz. 1055)

1. Wycieczki i inne wyjścia oraz wyjazdy są integralną częścią działalności statutowej szkoły.

W organizowaniu krajoznawstwa i turystyki szkoła może współdziałać ze stowarzyszeniami i innymi podmiotami, których przedmiotem działalności jest krajoznawstwo i turystyka.

2. Organizowanie przez szkołę krajoznawstwa i turystyki ma na celu w szczególności:

- Poznawanie kraju, jego środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków kultury i historii.
- Poznawanie kultury i języka innych państw.
- Poszerzanie wiedzy z różnych dziedzin życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego,
- Upowszechnianie wśród uczniów zasad ochrony środowiska naturalnego oraz wiedzy o składnikach i funkcjonowaniu rodzimego środowiska przyrodniczego, a także umiejętności korzystania z zasobów przyrody.
- Upowszechnianie zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej oraz podnoszenie sprawności fizycznej.
- Poprawę stanu zdrowia uczniów pochodzących z terenów zagrożonych ekologicznie,
- Przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym, w szczególności w ramach profilaktyki uniwersalnej.
- Poznawanie zasad bezpiecznego zachowania się w różnych sytuacjach.

3. Krajoznawstwo i turystyka są organizowane w trakcie roku szkolnego, w szczególności w ramach odpowiednio zajęć dydaktyczno-wychowawczych lub opiekuńczych, z wyjątkiem okresu ferii letnich i zimowych oraz wiosennej i zimowej przerwy świątecznej.

Organizowanie przez szkołę krajoznawstwa i turystyki odbywa się w następujących formach:

- **wycieczek i wyjść przedmiotowych** – inicjowanych i realizowanych przez nauczycieli w celu uzupełnienia programu nauczania w ramach jednego lub kilku przedmiotów;
- **wycieczek krajoznawczo-turystycznych** o charakterze interdyscyplinarnym, w których udział nie wymaga od uczniów przygotowania kondycyjnego i umiejętności posługiwania się specjalistycznym sprzętem, organizowanych

w celu nabywania wiedzy o otaczającym środowisku i umiejętności zastosowania tej wiedzy w praktyce;

- **specjalistycznych wycieczek krajoznawczo-turystycznych**, w których udział wymaga od uczniów przygotowania kondycyjnego, sprawnościowego i umiejętności posługiwania się specjalistycznym sprzętem, a program wycieczki przewiduje intensywną aktywność turystyczną, fizyczną lub długodystansowość na szlakach turystycznych – zwanych dalej „wycieczkami”.
- Wycieczki mogą być organizowane w kraju.

4. Ze względu na czas trwania rozróżnia się wycieczki:

- Lekcyjne - przedmiotowe (klasowe).
- Jednodniowe trwające od kilku do kilkunastu godzin.
- Kilkudniowe z noclegami poza miejscem zamieszkania uczniów.

5. Zgodę na zorganizowanie wycieczki lub wyjścia poza szkołę wyraża dyrektor szkoły, zatwierdzając kartę wycieczki.

- Wzór karty wycieczki określa dziennik internetowy Librus.
- Przed rozpoczęciem wycieczki organizator powinien przedstawić rodzicom i dyrektorowi jej plan. Organizowanie wycieczki wymaga uprzedniej konsultacji i zgody Dyrektora.
- Plan wycieczki należy przedstawić do konsultacji Dyrektorowi w następujących terminach:
 - wycieczki przedmiotowe – 3 dni przed rozpoczęciem;
 - jednodniowe – 7 dni przed wyjazdem;
 - wycieczka kilkudniowa – 4 tygodnie przed wyjazdem;
- Wychowawca klasy zobowiązany jest do sporządzenia listy uczniów pozostających w szkole i dostarczeniu jej do dyspozycji dyrektorowi szkoły na przynajmniej 5 dni przed planowanym wyjściem lub wyjazdem.
- Dokumentacja powinna być sporządzona w dwóch egzemplarzach, z których jeden pozostaje w szkole, drugi zabiera ze sobą kierownik wycieczki.
- Organizacja wycieczek trwających dłużej niż jeden dzień jest możliwa, jeżeli uczestniczy w nich minimum 90% uczniów danej klasy. W szczególnych, uzasadnionych sytuacjach, dopuszcza się odstępstwo od tej zasady za zgodą dyrektora szkoły.

6. Organizację i program wycieczki dostosowuje się do wieku, zainteresowań i potrzeb uczniów, ich stanu zdrowia, kondycji, sprawności fizycznej i umiejętności. W przypadku, gdy wycieczkę dla klasy chce zorganizować nauczyciel inny niż wychowawca, wymagana jest również zgoda wychowawcy.

7. Dokumenty:

1. Karta wycieczki zawierająca:
 - termin;
 - trasę;
 - środek lokomocji;
 - cel wycieczki;
 - zakwaterowanie i wyżywienie;
 - imiona i nazwiska opiekunów;
 - imię i nazwisko kierownika wycieczki;
 - liczbę uczestników i klasę, z której pochodzą;
 - podpisy opiekunów i kierownika wycieczki.
2. Lista uczestników wycieczki z telefonami do rodzica lub rodziców/opiekuna prawnego, nr telefonu do dyrektora szkoły.
3. Pisemna zgoda – oświadczenie rodziców/opiekunów na udział dziecka w wycieczce.
4. Informacje dla wyjeżdżających (dla rodziców).
5. Harmonogram wycieczki.
6. Regulamin wycieczki.
7. Lista rodziców biorących udział w wycieczce.
8. Rozliczenie finansowe wycieczki.

8. Zgoda rodziców na udział w wycieczce ucznia niepełnoletniego jest wyrażana w formie pisemnej.

9. Dyrektor szkoły wyznacza kierownika i opiekunów wycieczki spośród pracowników pedagogicznych szkoły.

- W zależności od celu i programu wycieczki opiekunem wycieczki może być także osoba niebędąca pracownikiem pedagogicznym szkoły, wyznaczona przez dyrektora szkoły.
- W przypadku specjalistycznej wycieczki krajoznawczo-turystycznej kierownik i opiekunowie wycieczki są obowiązani posiadać udokumentowane przygotowanie zapewniające bezpieczną realizację programu wycieczki.

10. Kierownik wycieczki:

- Opracowuje program (jeżeli jest samodzielnym organizatorem) i regulamin wycieczki.
- Zapoznaje uczniów, rodziców i opiekunów wycieczki z programem i regulaminem wycieczki oraz informuje ich o celu i trasie wycieczki.
- Zapewnia warunki do pełnej realizacji programu wycieczki i przestrzegania jej regulaminu oraz sprawuje nadzór w tym zakresie.
- Zapoznaje uczniów i opiekunów wycieczki z zasadami bezpieczeństwa oraz zapewnia warunki do ich przestrzegania.

- Określa zadania opiekunów wycieczki w zakresie realizacji programu wycieczki oraz zapewnienia opieki i bezpieczeństwa uczniom. Nadzoruje zaopatrzenie uczniów i opiekunów wycieczki w odpowiedni sprzęt, wyposażenie
- Organizuje i nadzoruje transport, wyżywienie i noclegi dla uczniów i opiekunów wycieczki (jeżeli jest samodzielnym organizatorem).
- Dokonuje podziału zadań wśród uczniów.
- Dysponuje środkami finansowymi przeznaczonymi na organizację wycieczki (jeżeli jest samodzielnym organizatorem).
- Dokonuje podsumowania, oceny i rozliczenia finansowego wycieczki po jej zakończeniu i informuje o tym dyrektora szkoły i rodziców, w formie i terminie przyjętych w szkole (jeżeli jest samodzielnym organizatorem).
- Informuje o ewentualnych wypadkach, które miały miejsce w trakcie wycieczki – o każdym wypadku zawiadamia się niezwłocznie:
 - o rodziców/opiekunów/ poszkodowanego;
 - o dyrektora lub wicedyrektora szkoły.

11. Opiekun wycieczki:

- Sprawuje opiekę nad powierzonymi mu uczniami.
- Współdziała z kierownikiem wycieczki w zakresie realizacji programu wycieczki i przestrzegania jej regulaminu.
- Sprawuje nadzór nad przestrzeganiem regulaminu wycieczki przez uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa.
- Nadzoruje wykonywanie zadań przydzielonych uczniom.
- Wykonuje inne zadania zlecone przez kierownika wycieczki.
- Opiekun zobowiązany jest do złożenia pisemnego oświadczenia odpowiedzialności opiekunów za powierzonych mu uczniów, uczestników wycieczki. Oświadczenie jest częścią karty wycieczki, ale może być podpisane również na oddzielnym piśmie.
- Opiekun wycieczki obowiązany jest sprawdzać stan liczebny grupy przed wyruszeniem z każdego miejsca pobytu, w czasie zwiedzania, przejazdu oraz po przybyciu do miejsca docelowego.

12. Dyrektor szkoły może wyrazić zgodę na łączenie funkcji kierownika i opiekuna wycieczki.

13. Zasady bezpieczeństwa na wycieczkach.

- Uczestnicy wycieczki muszą być zapoznani z zasadami bezpieczeństwa obowiązującymi w czasie jej trwania.
- Niedopuszczalne jest organizowanie wycieczek podczas burzy, śnieżycy i gołoledzi.
- W wycieczkach turystyczno-krajoznawczych nie mogą brać udziału uczniowie, w stosunku, do których istnieją przeciwwskazania lekarskie.

- Przed wyruszeniem na wycieczkę/imprezę uczestnicy są poinformowani o zasadach poruszania się po drogach, szlakach, w autokarze, na peronach kolejowych, kąpieliskach.

14. Zalecane normy bezpieczeństwa:

- Wycieczki autokarowe:
 - liczebność grupy - 1 opiekun na 15 uczniów (nie licząc kierowcy i pilota/przewodnika);
 - pojazd przewożący zorganizowaną grupę dzieci lub młodzieży w wieku do 18 lat, powinien być oznakowany z przodu i z tyłu kwadratowymi tablicami barwy żółtej z symbolem dzieci barwy czarnej. W warunkach niedostatecznej widoczności tablice powinny być oświetlone, chyba że są wykonane z materiału odbłaskowego. Kierujący tym pojazdem jest zobowiązany włączyć światła awaryjne podczas wsiadania i wysiadania dzieci i młodzieży. Kierowca posiada potwierdzenie sprawności technicznej pojazdu, apteczkę pierwszej pomocy i gaśnicę. Kierowca może jechać maksymalnie 8 godzin, w rytmie 4 godziny jazdy – godzina odpoczynku (Ustawa z dnia 6 września 2001 roku o zmianie Ustawy Prawo o ruchu drogowym Dz. U. 129 poz. 1444);
 - opiekun musi przebywać ze swoją grupą w pojeździe, nie powinno się rozdzielać grupy na dwa lub więcej pojazdów;
 - ilość uczestników wycieczki nie może przekraczać ilości miejsc siedzących w pojeździe;
 - przejście w autokarze musi być wolne;
 - opiekunowie zajmują miejsca przy drzwiach oraz w części środkowej autokaru;
 - uczniowie sprawiający trudności wychowawcze oraz źle znoszący podróż siedzą przy opiekunach;
 - należy zabronić w czasie przejazdu: spacerowania po autokarze, podnoszenia się ze swoich miejsc, siedzenia tyłem, na oparciu;
 - bagaż uczestników powinien być umieszczony w bagażniku i na półkach;
 - przerwy dla zapewnienia odpoczynku i załatwienia potrzeb fizjologicznych należy organizować na terenie parkingów;
 - w czasie postoju należy zabronić wchodzenia na jezdnię i jej przekraczania;
 - po każdej przerwie opiekun sprawdza obecność uczestników; o autokar musi być oznakowany tablicą „przewóz dzieci”.
- Wycieczki piesze:
 - wycieczki przedmiotowe w miejscu, które jest siedzibą szkoły, bez korzystania z publicznych środków transportu - ilość opiekunów grupy w zależności od wieku, stopnia rozwoju psychofizycznego, stanu zdrowia, stopnia zdyscyplinowania uczestników;

- wycieczki piesze na terenie miasta z korzystaniem ze środka transportu miejskiego (lub wycieczka do lasu) - ilość opiekunów grupy w zależności od wieku, stopnia rozwoju psychofizycznego, stanu zdrowia, stopnia zdyscyplinowania uczestników;
 - w czasie marszu jeden opiekun prowadzi grupę, drugi idzie na końcu;
 - uczestnicy posiadają ubiór (a szczególnie buty) odpowiedni do miejsca i warunków atmosferycznych;
 - w mieście poruszamy się po chodnikach, a poza miastem lewą stroną drogi, pojedynczo, ustępując z drogi nadjeżdżającym pojazdom. Dwójkami poza miastem chodzimy wyłącznie po drogach o bardzo małym ruchu;
 - w lesie poruszamy się oznakowanymi szlakami turystycznymi (na terenie parków narodowych i krajobrazowych – wyłącznie) lub po wyznaczonych ścieżkach turystycznych;
 - opiekun powinien posiadać mapę (wskazana jest znajomość terenu);
 - przed wyruszeniem spod szkoły uczestnicy powinni być poinformowani o zasadach poruszania się po drogach i lesie.
- Wycieczki w góry:
 - wyruszając w góry na terenach parków narodowych oraz szlakach turystycznych leżących powyżej 1000m n. p. m – 1 opiekun na 10 uczestników;
 - należy dokładnie zaplanować trasę, uwzględniając wiek, a także płeć uczestników dla młodzieży w wieku 13 lat nie powinna przekraczać 12-13 km, tj. 4-5 godz. marszu wraz z odpoczynkami. Dla młodzieży starszej długość trasy może ulec wydłużeniu;
 - na wędrowkę należy wyruszać wcześniej rano, aby przed zmrokiem dojść do miejsca noclegu;
 - uczestnicy powinni posiadać odpowiedni ubiór - buty sznurowane, kurtka (ze względu na zmienność pogody w górach oraz spadek temperatury wraz ze wzrostem wysokości). Ekwipunek należy zabrać w plecaku;
 - wszyscy uczestnicy wycieczki powinni poruszać się wyłącznie po oznakowanych szlakach turystycznych, w ten sposób, że na początku (za przewodnikiem) ustawione są osoby słabsze kondycyjnie, a na końcu osoby najsilniejsze;
 - kolumnę otwiera i zamyka osoba dorosła;
 - na terenach powyżej 1000 m n.p.m. wycieczkę prowadzi wyłącznie przewodnik górski lub przewodnik turystyki górskiej;
 - na terenie parków narodowych wycieczki prowadzą wyłącznie upoważnieni przewodnicy;
 - na wędrowkę należy wyruszać wcześniej rano, aby przed zmrokiem dojść do miejsca noclegu.
 - Wycieczki rowerowe:

- wycieczki rowerowe - 2 opiekunów na grupę 10 - 13 uczniów (uczniowie, którzy ukończyli 10 rok życia + karta rowerowa), przy czym w kolumnie rowerów nie może jechać więcej niż 15 osób;
 - uczestnicy wycieczek poruszających się po drogach publicznych muszą znać przepisy o ruchu drogowym;
 - prowadzący wycieczkę jedzie na początku, za nim najślabi w grupie, następnie pozostali uczniowie, drugi opiekun jedzie na końcu grupy;
 - tempo jazdy powinno być dostosowane do możliwości najślabszego uczestnika,
 - uczestnicy wycieczki jadą jeden za drugim (nie wolno jechać obok siebie), jak najbliżej prawej krawędzi drogi, zgodnie z przepisami ruchu drogowego;
 - opiekun wycieczki posiada apteczkę pierwszej pomocy oraz narzędzia do ewentualnej naprawy rowerów, także zapasowe dętki i wentyle oraz pompkę;
 - uczestnicy powinni posiadać strój odpowiedni do jazdy oraz kask ochronny na głowę;
 - z boku tylnego bagażnika (z lewej strony) powinno być przymocowane tzw. ramię bezpieczeństwa ze światłem odblaskowym na końcu.
- Przejazdy pociągami:
 - liczebność grupy – 1 opiekun na 9 uczniów;
 - opiekun musi przebywać z grupą w wagonie, nie wolno rozdzielać grupy na dwa lub więcej wagonów, w tym celu wskazane jest dokonywanie wcześniejszej rezerwacji miejsc lub przedziałów;
 - zasady rozmieszczania uczniów i bagażu oraz zapewnienie środków pierwszej pomocy - jak w przypadku przejazdu autokarem;
 - należy zabronić uczniom opuszczania wagonu i wychylania się przez okna;
 - w czasie postoju pociągu uczniowie powinni znajdować się na swoich miejscach siedzących;
 - bilety na przejazd wraz z zaświadczeniem o przejeździe grupowym oraz legitymacje szkolne uczestników powinien posiadać kierownik wycieczki lub uczniowie, zależy to wieku, stanu psychofizycznego uczniów.
 - Korzystanie z kąpielisk:
 - uczestnicy wycieczek mogą korzystać z kąpielisk, pływalni tylko w miejscach do tego wyznaczonych i pod kontrolą ratowników oraz 1 opiekuna na 15 uczestników;
 - uczestnicy wycieczek posługujących się sprzętem pływackim muszą posiadać kartę pływacką.
 - Zasady poruszania się z grupą w miastach:

- przed rozpoczęciem zwiedzania obiektu lub miasta, każdy uczestnik musi być poinformowany o harmonogramie wycieczki adresie/miejscu/pobytu docelowego, aby w razie zgubienia się potrafił dotrzeć do miejsca zbiórki;
- w trakcie pieszego poruszania się z grupą w terenie miejskim opiekunowie powinni tak podzielić obowiązki, by jeden z nich znajdował się na czele grupy i kierował nią, a drugi - idąc na końcu - zamykał ją;
- opiekun zamykający grupę nie może dopuścić, by któryś z uczniów pozostał za nim; o obaj opiekunowie powinni poruszać się w granicach wzajemnego kontaktu wzrokowego, aby zapobiec zbytniemu rozciągnięciu grupy;
- prowadzenie grup po ulicach, drogach i terenach publicznych powinno odbywać się zgodnie z przepisami ruchu drogowego;
- szczególną ostrożność należy zachować przy przechodzeniu z grupą przez jezdnię, należy pamiętać, że przechodzenie powinno odbyć się w taki sposób, by cała grupa przekroczyła jezdnię razem;
- w przypadku korzystania ze środków komunikacji miejskiej należy zadbać, by wszyscy uczestnicy wycieczki: znajdowali się w jednym pojeździe lub w jednej jego części (dotyczy pociągu, autobusu, tramwaju, metra), znali nazwę przystanku, na którym grupa będzie wysiadać, znali orientacyjny czas przejazdu lub ilość przystanków do przejechania, posiadali ważne bilety lub karty miejskie na przejazd.
- Każda wycieczka zaczyna się i kończy na terenie szkoły.
- Rodzice zobowiązani są do przywiezienia i odebrania uczniów po zakończonej wycieczce. W razie, gdy rodzic nie może odebrać dziecka ma obowiązek powiadomić pisemnie kierownika wycieczki o tym fakcie. W sytuacjach losowych, dziecko może odebrać osoba, która wcześniej została upoważniona pisemnie przez rodziców.
- Przy ustalaniu ilości opiekunów należy uwzględnić również ich doświadczenie i umiejętności pedagogiczne, stopień zdyscyplinowania grupy, wiek, środki transportu, sposób zorganizowania wycieczki.
- Każdy nauczyciel planujący organizację wycieczki na terenie parku narodowego lub rezerwatu przyrody powinien wcześniej zapoznać się z regulaminem parku lub rezerwatu i poinformować o nim uczestników wycieczki.
- Nauczyciele, którzy w ramach wycieczki szkolnej planują korzystanie przez uczestników wycieczki z kąpielisk i basenów, powinni:
 - zapoznać się z przepisami tych obiektów - regulaminami kąpieliska lub pływalni i egzekwować ich przestrzeganie;
 - uzgodnić z kierownikiem kąpieliska lub pływalni warunki i sposób korzystania z kąpieliska lub pływalni zapewniając bezpieczeństwo uczestnikom;
 - stosować regulamin kąpeli i plażowania.
- W przypadku zaginięcia uczeń (uczniowie) pozostają bezwzględnie w miejscu zaginięcia:

- Miasto – uczeń zna miejsce postoju, plan dnia; - kierownik - zawiadamia dyrektora szkoły, rodziców, policję;
- Szlak turystyczny - uczeń wie, dokąd idziemy, zna kolor szlaku i docelowe schronisko (miejsce); kierownik - zawiadamia rodziców, dyrektora szkoły, odpowiednie służby.

15. Finansowanie wycieczki

- Organizator zobowiązany jest sporządzić plan finansowy wycieczki, który określa ogólny koszt wycieczki, koszt jednego uczestnika oraz przewidywane koszty organizacyjne i programowe.
- Wycieczki mogą być finansowane ze składek uczestników, środków Rady Rodziców lub innych źródeł - ze środków przekazanych przez osoby fizyczne i prawne.
- Rodzice uczniów biorących udział w wycieczce zobowiązani są do pokrycia związanych z nią kosztów.
- Rodzice, którzy zadeklarowali udział swojego dziecka w wycieczce, a następnie deklarację tę wycofali, zobowiązani są do pokrycia strat, jakie powstały z tego tytułu.
- Kierownik wycieczki i opiekunowie nie ponoszą kosztów udziału w wycieczce.
- Dowodami finansowymi są listy wpłat oraz rachunki, faktury, bilety wydawane przez uprawnione do tego podmioty gospodarcze. W uzasadnionych wypadkach dowodem mogą być oświadczenia o poniesionym wydatku podpisane przez kierownika wycieczki i opiekunów.
- W przypadku organizacji wycieczki za pośrednictwem biura turystycznego itp., rozliczeniem wycieczki jest faktura wystawiona przez organizatora.
- Wycieczka organizowana bezpośrednio przez firmę turystyczną (bez udziału szkoły):
 - Rodzice zlecają imprezę turystyczną w całości organizatorowi turystyki wpisanemu do rejestru organizatorów i pośredników;
 - Nauczyciel może wystąpić do organizatora z wnioskiem o przygotowanie oferty konkretnej wycieczki dla konkretnej grupy uczestników, np. uczniów jednej klasy; o Rodzice zawierają odrębne umowy z danym organizatorem o udział swoich dzieci w danej wycieczce;
 - Na podstawie tak zawartych umów rodzice bezpośrednio płacą organizatorowi, kwoty te nie są wydatkiem placówki oświatowej;
 - Za bezpieczeństwo uczestników i właściwą organizację wyjazdu, na który wyraża zgodę, odpowiada dyrektor. Organizator odpowiada za nienależyte wykonanie umowy względem każdego z rodziców.
- Wycieczka organizowana przez rodziców (bez udziału szkoły):
 - Organizację wycieczki bierze na siebie jeden bądź kilkoro rodziców (np. trójka klasowa) albo nauczyciel, działając na własną rękę;
 - Nie trzeba przy tym korzystać z zewnętrznego organizatora;

- Należy dokładnie ustalić koszty i rozliczyć wszystkie wydatki, wycieczka nie może mieć celu zarobkowego, bo zostałaby uznana za nielegalne prowadzenie działalności gospodarczej;
- To na organizatorze spoczywa odpowiedzialność za zdrowie i bezpieczeństwo dzieci - tak jak na organizatorze profesjonalnym, który w tym zakresie dysponuje ubezpieczeniem.

16. Uczestnicy wycieczki

- Uczestnikami wycieczki organizowanej przez szkołę są jej uczniowie.
- Podczas wycieczki uczniowie mają obowiązek:
 - zachowywać się w sposób zdyscyplinowany i kulturalny;
 - stosować się do poleceń, zakazów i nakazów opiekunów i przewodników;
 - przestrzegać przepisów ruchu drogowego;
 - uczestniczyć w zajęciach przewidzianych w programie wycieczki;
 - pozostawiać po sobie czystość i porządek; o posiadać przy sobie ważną legitymację szkolną;
 - poinformować kierownika wycieczki o ewentualnych dolegliwościach i przyjmowanych lekach.
- Podczas wycieczki uczniom nie wolno:
 - łamać regulaminu wycieczki;
 - łamać postanowień statutu szkoły i przepisów bezpieczeństwa;
 - łamać wewnętrznych regulaminów w miejscach postoju lub noclegu;
 - oddalać się z miejsca, w którym przebywa grupa;
 - palić papierosów, pić alkoholu lub stosować innych używek.
- Uczniowie, którzy naruszają regulamin wycieczki mogą być z tej wycieczki wydalenii.
- Wydalonych uczniów odbierają rodzice/prawni opiekunowie w czasie, o którym informuje ich kierownik wycieczki.
- Wobec uczniów naruszających w rażący sposób dyscyplinę dyrektor może zastosować także inne kary zamieszczone w statucie szkoły.

17. Postanowienia końcowe

- Zgody na przeprowadzenie wycieczki udziela dyrektor szkoły lub upoważniona przez niego osoba.
- Uczniowie, którzy nie uczestniczą w wycieczce powinni mieć zajęcia lekcyjne z inną klasą. Imienny wykaz uczniów przygotowuje wychowawca klasy, a przydziału uczniów do oddziału dokonuje dyrektor lub wicedyrektor.
- Jeżeli nie zostaną spełnione wszystkie wymagania organizacyjne dotyczące wycieczki, dyrektor szkoły lub upoważniona przez niego osoba może nie udzielić zgody na przeprowadzenie wycieczki.

- Wszystkie pisma wysłane w sprawie wycieczki powinny być podpisane przez kierownika wycieczki i zatwierdzone przez dyrektora szkoły.
- Organizator wycieczki (kierownik wycieczki) zobowiązany jest każdorazowo niezwłocznie informować dyrektora szkoły lub wyznaczoną przez niego osobę o zmianach liczby uczestników, harmonogramu i innych aspektów związanych w wycieczką.
- W razie wypadku uczestników wycieczki stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące postępowania w razie wypadków w szkołach i placówkach publicznych.
- W sprawach nieuregulowanych niniejszym regulaminem mają zastosowanie przepisy prawa powszechnie obowiązującego oraz statut szkoły.